

Külömfélék.

Ezredéves kiállítás. Az 1896-iki ezredéves kiállítás szervezési előmunkálatait lényegükben befejezték és most már a tulajdonképeni kiállítási munkák időszaka kezdődik. Az országos bizottság és a csoportbizottságok megállapították a kiállítás mindegyik osztályának programját és kereteit; sok merész ujitó eszmét fogadtak el, nagyratörő célokat tűztek ki. A kiállítás ügyeit intéző kormányférfiak nem riadtak vissza semmi költségtől, hogy úgy az egész kiállítási terület, mint az egyes kiállítási épületek méltó színhelyei legyenek az országos évezredi versenynek, a megvalósítandó nagy eszméknek.

A tavaszi idő beáltával száz meg száz munkás kéz jön mozgásba, hogy a „Városligetet“ átalakítsák az ezredéves kiállítás színhelyévé, ahol azután föl lehet építeni a csarnokokat, a melyek majd a nemzeti munka remekeit befogadják. Végül a kiállítási igazgatóság szét küldte már a bejelentési ívek tizezeit és minden városban, minden vármegyében működnek már a közegek, a kik az egyes kiállítóknak megadják a szükséges utbaigazításokat.

Most a nemzet munkásain a sor, hogy a kijelölt, kitűzött kereteket betöltsék tehetségük és szorgalmuk eredményeivel, hogy bejelentsék az ész és kéz remekeit, melyek bemutatásával tanusítani fogják, hogy ezer év multával a műveltség milyen magas fokára emelkedett a nemzet, az östermelés, az ipar, a kulturális haladás minő alkotásai és vívmányai biztosítják a magyar államnak a második évezredet.

A legutóbbi hetek eseményei elterelték az ország figyelmét az 1896-iki ezredéves kiállítástól. De ez az idő nem veszett kárba. A nemzeti lelkesedés hatalmas meg-

nyilvánulása fölkelte az egész művelt világ érdeklődését és a nemzet minden fia most még inkább meg fogja ragadni az alkalmat, mely 1896-ban kínálkozni fog arra, hogy a világgal megismertessük a most megnyilatkozott erkölcsi erőnek szellemi és anyagi hatalmi eszközeit is.

Az időpont most a legkedvezőbb. Most, mikor az egész magyar nemzet annyira egynek érezte magát, most gondoljon mindegyikünk arra, hogy a millennium ünnepén mivel fog a maga részéről hozzájárulni ahhoz, miszerint a nemzeti próbatétel a nagy szabásu kerethez, a kitűzött célhoz, az évezredenként csak egyszer ismétlődő alkalomhoz méltó legyen. És már most szükséges, hogy mindegyik kiállító jelentkezzék; mert így egyrészt a kiállítóknak kellő idejük marad, hogy a kerületi bizottságoktól utbaigazítást kérjenek és a bejelentett tárgyak kivételére megfelelő gondot fordítsanak, másrészt pedig a rendezéssel megbízott közegek gondoskodhatnak arról, hogy az idejekorán bejelentett kiállítási tárgyak kellőleg érvényesüljenek és a nemzeti munka millió és millió remeke harmonikusan rendezett, minden részletében gondosan egybeillesztett egészet képezzen.

Itt-ott rebesgetnek kósza híreket a kiállítás esetleges elodázásáról. A leghatározottabban állithatjuk, hogy ezeknek a mende-mondáknak semmi alapjuk sincs. Kiállítás-technikai szempontból semmi ok sincs az elodázásra, mert az egyes-egyedül csak a kiadások növelését eredményezné.

Egyesek bizonyos nagyszabásu közmunkák befejeztétől akarnák függővé tenni a kiállítás megtartásának idejét. Ez képtelen kívánság; mert a hatalmasan haladó Magyarországon most már mindig fognak nagy közmunkák folyni; de a magyar állam megalkotásának ezredik évfordulója, úgy a mint a köztudalom azt megállapította, olyan mozg-

zanat, a melyhez képest még a legnagyobb szabásu közmunka is elenyészik.

Tehát itt az ideje, hogy a nemzeti munka összes képviselői az alkalmat, a hol a hazafias felbuzdulást évezredekre szóló alkotásban megtestesíthetik, siessenek megragadni és az 1896-iki millenniumi kiállításon bemutatandó remekeiket, az illetékes közegeknél bejelenteni ne készenek.

Az erdei fenyő felhasználása a papiros gyártásánál.

A „Le Bois“ czimü lapban D'Arbois de Jubainville egy érdekes czikket tesz közzé, melyben kifejti, hogy lúcz fenyő helyett erdei fenyőt is lehet használni a papiros gyártásánál. A czikk a következő: Az erdei fenyő nagyon hamar megromlik s ilyenkor csak gyenge — értéknélküli — rostanyag kerül ki belőle. Ezen azonban segíthetünk az által, ha a fát mindjárt levágása után — tavasszal — lekérgezzük és az eső ellen oltalmazzuk. A kérgezés egyébiránt már a bányafáknál és a sütő kemenczékbe való fáknál is alkalmaztatik, így tehát semmi különös dolgot sem képez. A mi pedig az erdei fenyő fájának az eső ellen való védelmezését illeti, az azért szükséges, mivel az esőnek kitéve, kivált a szijácsot rövid idő mulva megtámadja a *Ceratestoma piliferum myceliuma* és a fakékes szint kap. A vágásban ugy oltalmazzuk a fát az eső ellen, ha azt deszkával vagy szalmával befedjük vagy pedig költségkimélés végett a fák fölibe fedélalakulag oda támasztunk rözse kötegeket.

Az erdei fenyő ragacsos gyantája a papiros gyártása alkalmával odaragad a készülékek oldalaihoz. Ez a baj azonban jelentékenyen alábbszáll, ha csak száraz fenyőfát használunk. A terpentín elillant s az ilyen fában csak száraz gyanta van jelen, mely hideg állapotban nem

ragad a papirgyártásnál használt készülékek falaihoz, hanem porrá omlik. A fának ezt a kiszáritását úgy érjük el, ha a vágásban védett s a mellett szellős helyen tartjuk, mielőtt még a papiros gyárba szállítanók. Vaggonokban vagy szekéren való szállítás alkalmával a fát, hogy az eső ne érhesse kátrányos vászonnal kell betakarni és midőn a gyárba érkezett, azonnal szellős helyre fedél alá kell hozni.

(A „Revue d. e. e. forêts“ után közli: *Péché D.*)

Alpesi acclimatizáló kert. Galbert gróf, a dauphini kertészeti egyesület titkára újjólag hívja fel az acclimatizáló társaság figyelmét, a dauphini turista és kertészeti egyesületek határozataira, melyek szerint Champrousseben (1800 m. magasságban a tenger színe fölött) egy alpesi kertet akarnak alakítani. A kertet a múlt év végéig akarják berendezni, és a szükséges előkészületek mind megvoltak téve, hogy június 15-dike előtt 500—600 fajta növény legyen ott megtelepítve. Az Isère-departementi tanács ez alkalommal a következőket határozta: „Tekintve, hogy a Champrousseben alakítandó alpesi kert mind gazdasági, mind kertészeti, de kivált tudományos szempontokból nagy haszonnal fog járni; hogy ez a kert valóságos kiállítása lesz a különböző ritka növényfajoknak, melyekből aztán ki lehet választani a legszebbeket és leghasznosabbakat s melyek az alpesi éghajlatnak leginkább megfelelnek; tekintve, hogy a különböző növényfajokkal a hidegebb éghajlat és a magasabb fekvés alatti telepítő kísérletek a mezőgazdaságra igen jótékony hatással lesznek: örömmel üdvözöljük a dauphini turista egyesület és a dauphini kertészeti egyesület által létesített alpesi kertet és szerencséseknek fogjuk magunkat tartani ha a földmivelésügyi minister és az isérei főtanács szintén

ilyen hasznosaknak fogják vélni az eszközlendő műveleteket, melyeknek ők adják meg támaszait.“

(A „Rd. e. e. f. után közli: *Péché D.*)

Magas nyomású vízvezeték fából. Mint műépítészeti ritkaságot lehet fölemlíteni azon vízművet, mely Denvev, észak-amerikai (Colorado államban fekvő) városban a vizet meglehetősen nagy távolságról vezeti, s a mely egész hosszában fából készült.

Ezen vízvezeték nem a kutsövek mintájára kifurt fából áll, mint első pillanatra gondolná az ember, hanem körülbelül 700 mm. átmérőjű csövei épügy, miként a hordók, fadongákból vannak összeillesztve és vaspántokkal összeszorítva. Ezen a módon készült a 21 km. hosszú cső-vezeték, melynek legmélyebben fekvő szakaszai 6 légköri nyomásnak állanak ellen; s daczára annak, hogy a vízvezeték már két év óta használatban van, eddig rajta sem lazulást a kötések és illesztések helyein, sem egyéb hibát nem tapasztaltak, a csövek belső fele pedig oly simává lett, hogy a surlódás a legcsekélyebb mértékre apadt. A vízvezeték készítésének és elhelyezésének kerü-költségéből 1—1 lábnyi hosszúságra 4 márka esett és 16 munkás egy munkanapon 300 láb hosszú vezetékot rakott le. Az ottani vízmű-társaság, úgy mondják, igentetemes megtakarítást ért el azzal, hogy a vízvezetékhez fát használtak.

(A „Cont. H. Z. után közli: *Jankó Sándor.*)

Változások az erdészeti akadémia tanári testülete körében. A bányászati és erdészeti akadémiai tanárok illetményeinek az 1893. évi. XXXI. t.-cz.-kel szentesített 1894. évi állami költségvetés utján történt szabályozása folytán: Szécsi Zsigmond és Fekete Lajos akadémiai tanárok a főerdőtanácsosi czimmal egybekötött VI. fizetési osztály második fokozatába, Vadas

Jenő és Bencze Gergely akadémiai tanárok pedig az erdőtanácsosi czimmel egybekötött VII. fizetési osztály harmadik fokozatába osztottak be.

Felhívás. A hazai bogárfauna megismertetése végett tisztelettel kérem az érdeklődő erdész urakat, hogy számomra borszeszszel telt üvegekbe bárminemű igénytelen bogarat (kivéve a köz. ganajbogarat és a cserebülyt) nagyobb mennyiségben gyűjteni és czimemre elküldeni sziveskedjenek. Szives fáradozásuk viszonzásául az erdészetre és gazdászatra kártékony és hasznos hazai rovarok három nyelven meghatározott gyűjteményével ingyen fogok szolgálni. Lakásom: Tavarnok (via N.-Tapolcsány). Kelecsényi Károly, körjegyző.

Halálozások. Pausinger József, m. kir. közp. erdőrendező (Görgény-Szent-Imrén), a Ferencz József-rend lovagja, az orsz. erd. egyesület alapító tagja; Faller József m. kir. erdész (Dalbóseczen), az orsz. erd. egyesület rendes tagja; Listvány Antal hercegi erdőbiró (Sztraczeván), az orsz. erd. egyesület rendes tagja, elhunytak. Béke poraikra!

Egyesületi hirdetések.

Az „Erdőhasználattan“ kézikönyvének Szécsi Zsigmond m. kir. erdőtanácsos, erdőakadémiai tanár által átdolgozott s bővített II. kiadásának ára épugy, mint az I. köteté volt, az Országos Erdészeti Egyesület tagjai részére 6 frt, nem tagok részére pedig 8 frt. Megrendelhető postautalványon vagy pedig utánvétellel való küldésre egyszerű levelezőlapon is az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál. (Budapesten, V., Alkotmány-utca 10. sz.)

Az „Erdészeti Zsebnaptár“ új évfolyama (1894. évi XIII. évfolyam) még kapható. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál és legezélszerűbben postautalvánnyal. Ára bérmentetlenül elküldve az egyesület tagjai részére 1 frt, nem tagok részére 1 frt 50 kr. Ha egy vagy két példány megrendelése eseté-